

Forslag

til

Lov om ændring af lov om elektriske stærkstrømsanlæg.

Fremsat den 15. marts 1977 af *ministeren for offentlige arbejder*.

§ 1.

I lov om elektriske stærkstrømsanlæg, jfr. lovbekendtgørelse nr. 356 af 30. juli 1949, som ændret ved lov nr. 196 af 7. juni 1958, lov nr. 247 af 9. juni 1967, lov nr. 175 af 30. april 1969 og lov nr. 56 af 25. februar 1976, foretages følgende ændringer:

1. § 1 affattes således:

§ 1. Ved „stærkstrømsanlæg“ forstås i denne lov anlæg til produktion, transmission og distribution af elektricitet med så høj spænding eller så stor strømstyrke, at der kan opstå fare, samt alle tilsluttede elektriske installationer, brugsgenstande og lignende. Ved „elektrisk materiel“ forstås maskiner, apparater og materiel af enhver art, der indgår i stærkstrømsanlæg.

2. Efter § 1 indsættes:

§ 2. Ministeren for offentlige arbejder fastsætter bestemmelser om

- 1) udførelse og drift af stærkstrømsanlæg,
- 2) fremstilling, prøvning, godkendelse, forhandling og benyttelse af elektrisk materiel,
- 3) udførelse og drift af andre anlæg i farlig nærhed af eller i forbindelse med stærkstrømsanlæg.

Stk. 2. Bestemmelser fastsat i medfør af stk. 1, nr. 2 skal svare til det sikkerhedsniveau, der er gældende i De europæiske Fællesskaber, i det omfang, der af fællesskaberne er fastsat regler herom.

Stk. 3. Leverandører af elektricitet må ikke gøre tilslutning til nettet og forsyning til forbrugerne afhængig af strengere sikker-

hedskrav til elektrisk materiel, end hvad der er fastsat i medfør af stk. 1.

Stk. 4. Ministeren kan bemyndige elektricitetsrådet til på nærmere afgrænsede områder at fastsætte de i stk. 1 nævnte bestemmelser. Ministeren fastsætter endvidere regler for meddelelse af dispensationer fra bestemmelserne.

Stk. 5. Ministeren kan bestemme, at visse former for stærkstrømsanlæg, herunder visse grupper af elektrisk materiel, ikke skal være omfattet af de i stk. 1 nævnte bestemmelser.

§ 2 a. Tilsynet med overholdelsen af de i medfør af § 2, stk. 1, fastsatte bestemmelser udøves af elektricitetsrådet, jfr. § 3, og Danmarks elektriske materielkontrol (DEM-KO) efter ministeren for offentlige arbejders nærmere bestemmelse.

Stk. 2. Til gennemførelse af kontrollen med elektrisk materiel kan ministeren blandt andet fastsætte bestemmelser om:

1) Krav om anmeldelse og registrering af elektrisk materiel, der sælges, udleveres eller installeres til brug i Danmark, samt om indlevering til DEMKO uden vederlag af et eller flere eksemplarer af vedkommende materieltype til prøvning.

2) Krav om prøvning, godkendelse og mærkning af elektrisk materiel forud for salg, udlevering eller installation til brug i Danmark eller i andre af medlemsstaterne i De europæiske Fællesskaber.

3) Prøvning, godkendelse og mærkning af elektrisk materiel efter begæring af fabrikanter, importører eller andre.

4) Forbud mod salg, udlevering, installation samt benyttelse, herunder fortsat be-

nyttelse af materiel, der kan bringe sikkerheden for personer, husdyr eller ejendom i fare.

5) Oplysningspligt med hensyn til elektrisk materiel, hvis overensstemmelse med gældende konstruktionsforskrifter ikke er konstateret på tidspunktet for salg, udlevering eller installation af materialet.

6) Pligt for forhandlere af elektrisk materiel til at tilbagetage materiel omfattet af forbud nedlagt i medfør af bestemmelsen i nr. 4 samt til at tilbagekalde sådant materiel efter elektricitetsrådets eller DEMKO's nærmere bestemmelse.

§ 2 b. Ministeren for offentlige arbejder kan fastsætte regler om, at ejere og brugere af stærkstrømsanlæg samt fabrikanter, importører og forhandlere af elektrisk materiel er forpligtet til at meddele alle oplysninger, som af elektricitetsrådet eller DEMKO anses nødvendige for udøvelsen af det i § 2 a, stk. 1, nævnte tilsyn.

Stk. 2. Med henblik på udøvelsen af det i § 2 a, stk. 1, nævnte tilsyn har repræsentanter for elektricitetsrådet og DEMKO uden retskendelse mod forevisning af behørig legitimation adgang til alle stærkstrømsanlæg samt til alle lokaler, hvori der fremstilles, forhandles, oplagres eller benyttes elektrisk materiel.

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte regler om adgangen til at påklage afgørelser truffet af elektricitetsrådet eller DEMKO i medfør af §§ 2 og 2 a, herunder at afgørelserne ikke skal kunne indbringes for ministeren.

§ 2 c. Overtrædelse af § 2, stk. 3, straffes med bøde. I forskrifter, der udfærdiges i

medfør af §§ 2, 2 a og 2 b, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne. Der kan endvidere fastsættes straf af bøde for tilsidesættelse af forbud eller påbud udstedt i medfør af loven.

Stk. 2. Er overtrædelsen begået af et aktieselskab, anpartsselskab, andelsselskab eller lignende, kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar.

Stk. 3. Forældelsesfristen for strafansvaret er 10 år.

§ 2 d. Ministeren for offentlige arbejder kan fastsætte afgifter for anmeldelse, prøvning og godkendelse af elektrisk materiel.

Stk. 2. Udgifterne ved elektricitetsrådets og DEMKO's virksomhed opkræves, i det omfang udgifterne ikke dækkes af de i stk. 1 nævnte afgifter, hos producenter og importører af elektricitet i forhold til deres kilowatttimeomsætning. Beløbenes størrelse og fordeling fastsættes på de årlige bevillingslove.

3. I § 3, *stk. 4.* udgår sidste punktum.

4. § 20 affattes således:

§ 20. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft for disse landsdele med de afvigelser, som landsdelenes særlige forhold tilsiger.

§ 2.

Loven træder i kraft den 1. februar 1978.

Bemærkninger til lovforslaget.

Hensigten med forslaget er dels at gennemføre en tilpasning af den danske lovgivning til de i EF gældende regler om sikkerhedskrav til elektrisk materiel og kontrol med kravenes opfyldelse (forslagets § 1, nr. 1-3), dels at muliggøre stærkstrømslovens ikraftsættelse på Grønland (§ 1, nr. 4).

Den nugældende danske kontrolordning for elektrisk materiel går i korthed ud på, at materialet skal være typegodkendt af Danmarks elektriske materielkontrol (DEMKO) og forsynet med god-

kendelsesmærke (D-mærke), *inden* det bringes på markedet her i landet. Indehaveren af en godkendelse skal være bosiddende i Danmark og står som ansvarlig for, at de solgte eksemplarer af varen er i overensstemmelse med den givne typegodkendelse. Der betales afgift for godkendelsen, dels i forbindelse med den afprøvning, der danner grundlag for typegodkendelsen, dels en årlig afgift beregnet under hensyn til afsætningen af det pågældende produkt. Denne ordning har været gældende i

mere end 40 år, og tilsvarende ordninger gælder i Finland, Norge og Sverige. Derudover er det de færreste lande, der opretholder en sådan systematisk, offentlig kontrol med elektrisk materiel.

I bestræbelserne på at opnå en tilnærmelse af lovgivningerne om industrivarer har EF i de senere år vedtaget en lang række direktiver med det formål at afskaffe såkaldte tekniske handelshindringer, der skyldes forskelle i medlemsstaternes lovgivning. I stedet fastsættes der i direktiverne harmoniserede bestemmelser om de krav, der skal gælde for fremstillingen af forskellige kategorier af industriprodukter, og om i hvilket omfang de enkelte stater ud fra sikkerheds- og sundhedsmæssige hensyn kan kræve godkendelse, inspektion og mærkning af de forskellige produkter, samt regler om gensidig anerkendelse af prøvning og mærkning af produkter.

Efter flere års forarbejder opnåedes der i december 1972 enighed mellem de oprindelige 6 EF-lande om et sådant direktiv vedrørende elektrisk materiel. Dette direktiv, som finder anvendelse på størstedelen af det almindeligt forekommende elektriske materiel – ledninger, afbrydere, lamper, husholdningsmaskiner, vaskemaskiner, varmeapparater m. m. – har dels til formål gennem et harmoniseringsarbejde at tilvejebringe ensartede sikkerhedsmæssige krav i de enkelte lande, dels at forhindre, at de enkelte lande under påberåbelse af sikkerhedsmæssige hensyn skaber hindringer for den fri omsætning af elektrisk materiel i Fællesskabet.

Under forhandlingerne forud for Danmarks indtræden i EF pr. 1. januar 1973 blev det gjort klart, at den gældende danske kontrolordning udgjorde en teknisk handelshindring, og at det ville være uforeneligt med direktivet at opretholde et krav om *forudgående* typegodkendelse som betingelse for markedsføring af elektrisk materiel. Der opnåedes imidlertid en aftale med de øvrige EF-partnere, om at de danske myndigheder bevarer adgangen til ved markedsføringen af et produkt eller senere at kræve indleveret et eksemplar til kontrol af, om de gældende konstruktionsforskrifter er overholdt. Endvidere blev der givet Danmark en frist på 5 år til at bringe sin kontrolordning i overensstemmelse med direktivet. Denne frist udløber i februar 1978.

Straks efter vedtagelsen af direktivet nedsatte ministeriet for offentlige arbejder derfor et udvalg til overvejelse af en ny, i sikkerhedsmæssig henseende betryggende kontrolordning for elektrisk materiel. Udvalget afgav i oktober 1975 en redegørelse, indeholdende forslag til en ordning, der forudsætter en pligt til straks ved markedsføringen af

en ny type elektrisk materiel at foretage anmeldelse til DEMKO, der derefter anstiller de nødvendige undersøgelser af, om materiellet opfylder konstruktionsforskrifterne. I det omfang, der ikke foreligger prøvningscertifikater fra anerkendte prøvningsanstalter i udlandet eller fyldestgørende dokumentation for, at fabrikanten selv har foretaget de nødvendige prøvninger, efter de retningslinjer, der er fastsat i de harmoniserede regler, skal DEMKO efter forslaget indkræve et eksemplar af materiellet til afprøvning, og udgifterne ved denne prøvning skal betales af indsenderen. Hvis det konstateres, at materiellet opfylder konstruktionskravene, foretager DEMKO registrering af materiellet som lovligt. Materiellet kan eventuelt forsynes med godkendelsesmærke (D-mærke), men dette er ikke længere nogen betingelse for markedsføring af produktet. Hvis kravene derimod ikke er opfyldt, kan det pålægges fabrikant og forhandler at tilbagekalde det allerede markedsførte materiel.

Udvalget har ment, at den foreslåede ordning for at kunne skabe et betryggende sikkerhedsniveau må suppleres med en efterkontrol i form af stikprøvevis kontrol med, at det materiel, der befinder sig på markedet, er behørigt anmeldt og er i overensstemmelse med konstruktionsforskrifterne. En sådan stikprøvekontrol udfører DEMKO allerede, men det vil muligvis vise sig nødvendigt at intensivere denne kontrol, der må formodes at have en vis præventiv virkning.

Udover de prøvninger, som DEMKO skal foretage som led i kontrollen med det elektriske materiel, forudsættes det, at DEMKO kan udføre prøvninger af materiel, der frivilligt indsendes af fabrikanter eller andre i ind- og udland. Fra den danske elektrotekniske og elektroniske industris side lægges der megen vægt på, at sådanne prøvninger kan fås udført her i landet – især af hensyn til eksporten af elektrisk materiel.

DEMKO er en statsinstitution, der under den nugældende godkendelsesordning hviler økonomisk i sig selv, idet afgifterne for prøvning og godkendelse fastsættes således, at de dækker institutionens driftsudgifter. En sådan balance mellem indtægter og udgifter vil ikke kunne tilvejebringes under den nye kontrolordning, idet det ikke vil være foreneligt med EF's regler at opretholde den nugældende årsafgift eller at fastsætte afgifterne for de obligatoriske prøvninger højere end, hvad der svarer til de faktiske udgifter. For de frivillige prøvninger vil der heller ikke kunne kræves højere afgifter, da fabrikanterne i så fald vil foretrække udenlandske prøvningsanstalter. Det foreslås derfor, at den del af DEMKO's udgifter, der ikke kan

dækkes af prøvningsafgifter, lægges over på elforbruget og betales af elværkerne, som i forvejen i henhold til den gældende § 1.B. nr. 3 betaler elektricitetsrådets driftsudgifter (for 1977-78 er disse udgifter budgetteret til ca. 6,9 mill. kr.).

Udvalget har skønnet, at der gennem prøvningsafgifter kun vil kunne opnås dækning for ca. 20-25 pct. af DEMKO's samlede udgifter. DEMKO's udgifter er for 1977-78 budgetteret til 12,6 mill. kr., og hvis dette udgiftsniveau bliver uforandret under den nye ordning, vil der altså blive tale om et bidrag fra elværkerne i størrelsesordenen 9-10 mill. kr. Hvis et sådant bidrag fordeles på det samlede elforbrug, som i 1975-76 var på knap 19 mia kWh, bliver der tale om ca. 1/20 øre pr. kWh. Det er imidlertid på nuværende tidspunkt usikkert, hvilke ændringer bortfaldet af den tvungne forudgående godkendelse vil få for DEMKO's prøvningsvirksomhed, idet det ikke kan forudses, i hvilket omfang materiel fortsat vil blive indsendt til frivillig prøvning, samt i hvilket omfang registrering af nyt materiel kan ske på grundlag af skriftlig dokumentation.

Med hensyn til forslaget om stærkstrømslovens ikrafttræden på Grønland henvises til bemærkningerne nedenfor til nr. 4.

Af hensyn til ikrafttrædelsen for Danmarks vedkommende af det ovenfor nævnte EF-direktiv i februar 1978 og forberedelsen af de grønlandske kommuners overtagelse af elværkerne fra januar 1979 er det nødvendigt at fremsætte nærværende ændringsforslag i folketingssamlingen 1976-77. Der bør imidlertid foretages en mere omfattende gennemgang af stærkstrømsloven, der på flere punkter trænger til revision. Efter vedtagelsen af lov om elforsyning (lov nr. 54 af 25. februar 1976) er stærkstrømslovens anvendelsesområde næsten helt begrænset til teknisk-sikkerhedsmæssige spørgsmål vedrørende produktion og distribution af elektricitet samt installation og konstruktion af elektrisk materiel. På denne baggrund er det hensigten at overveje en ændret sammensætning af elektricitetsrådet, hvis nuværende sammensætning i høj grad tager sigte på rådets tidligere opgaver med hensyn til løsning af samarbejdsspørgsmål mellem elværkerne. I den forbindelse vil det være naturligt at søge tilvejebragt en sammenlægning af elektricitetsrådet og DEMKO's prøvningsudvalg, idet de to organer nu i vidt omfang beskæftiger sig med opgaver af samme art. Undersøgelserne vedrørende disse organisationsspørgsmål vil blive tilendebragt med henblik på fremsættelse af lovforslag i folketingssamlingen 1978-79.

Gennemførelsen af nærværende forslag vil ikke

medføre forøgede udgifter eller personaleansættelser for staten eller kommunerne, hverken i Danmark eller i Grønland.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser.

Til nr. 1.

Definitionen af stærkstrøm som elektrisk strøm af sådan styrke og spænding, at der kan opstå fare, kan forekomme vag og upræcis, men der kan være mange faktorer, der indvirker på, om en strøm er farlig (temperaturer, fugtighedsgrad, omgivelsernes ledningsevne), og det er derfor ikke muligt at fastsætte en bestemt spænding eller strømstyrke som grænse mellem stærk- og svagstrøm. Den gældende lov indeholder ingen særlig definition af elektrisk materiel, men dens bestemmelser gælder for sådant materiel. Da grunden til lovændringen er de nye EF-regler om elektrisk materiel, har man anset det for hensigtsmæssigt at definere dette begreb særskilt.

Til nr. 2.

Ad § 2, stk. 1.

De nugældende bestemmelser om kontrol med elektrisk materiel findes i stærkstrømsreglementet, som til stadighed er genstand for ændringer, især som følge af den tekniske udvikling og det internationale standardiseringsarbejde. Det nugældende stærkstrømsreglement skal forblive i kraft, og de ændringer, der følger af nærværende forslag, indarbejdes i reglementet.

Ad § 2, stk. 2.

Bestemmelsen tager sigte på opfyldelsen af EFs direktiver om harmonisering af bestemmelserne om elektriske sikkerhedsspørgsmål i medlemsstaterne. Hidtil er vedtaget Rådets direktiv af 19. februar 1973 (73/25/EØF) om tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om elektrisk materiel bestemt til anvendelse inden for visse spændingsgrænser (Lavspændingsdirektivet) samt Rådets direktiv af 18. december 1975 om elektrisk materiel til anvendelse i eksplosionsfarlig atmosfære. Flere direktiver vedrørende særlige grupper af elektrisk materiel er under forberedelse. Konstruktionsbestemmelserne i det nugældende stærkstrømsreglement finder kun anvendelse på materiel, der skal bruges her i landet. Direktivet af 19. februar 1973 gælder imidlertid også materiel, der udføres til andre medlemsstater inden for De europæiske Fællesskaber. Dette medfører dog ikke, at eksportvarer skal anmeldes til DEMKO, men såfremt det i

et andet medlemsland konstateres, at et i Danmark fremstillet produkt ikke svarer til det i direktivet forudsatte sikkerhedsniveau, vil fabrikanten og muligvis også eksportøren kunne straffes her i landet i medfør af de bestemmelser, der fastsættes med hjemmel i § 2, stk. 1, nr. 2.

Ad § 2, stk. 3.

Bestemmelsen findes tilsvarende i direktivet af 19. februar 1973, artikel 4, og har til formål at forhindre omgåelse af de regler, der tager sigte på at fjerne hindringerne for handelen med elektrisk materiel inden for fællesskaberne.

Ad § 2, stk. 4.

Efter den gældende lov udfærdiges alle ændringer i stærkstrømsreglementet af ministeren for offentlige arbejder efter indstilling fra elektricitetsrådet. For de tekniske forskrifters vedkommende er ministeriets behandling af ændringsforslagene af mere formel karakter, og det er derfor hensigten at bemyndige elektricitetsrådet til at gennemføre sådanne ændringer. Ændringer i reglementets administrative bestemmelser vil fortsat blive foretaget af ministeren for offentlige arbejder.

Ad § 2, stk. 5.

På visse specielle områder finder stærkstrømsreglementet ikke anvendelse. Dette er f. eks. tilfældet for elektriske baner samt for anlæg på skibe og i luftfartøjer. Reglementet gælder i almindelighed heller ikke for elektriske anlæg i biler og andre køretøjer. I modsætning til elforsyningsloven, der kun finder anvendelse på stationære anlæg, gælder stærkstrømsreglementet imidlertid i almindelighed også for mobile anlæg, f. eks. generatorer til brug ved vejarbejder eller på byggepladser, nødforsyningsanlæg m. v. Den tekniske udvikling kan medføre, at det anses for påkrævet at undtage eller inddrage specielle områder under reglementet. Der gælder ingen typegodkendelsesordning for elværkernes materiel, idet dette materiel i det hele er omfattet af elektricitetsrådets tilsyn.

Ad § 2 a, stk. 1.

Tilsynet med overholdelsen af stærkstrømsreglementets forskrifter for udførelse og drifts af produktions- og fordelingsanlæg samt installationer udføres af elektricitetsrådet, medens Danmarks elektriske materielkontrol (DEMKO) gennem sin prøvnings- og godkendelsesvirksomhed påser overholdelsen af konstruktionsbestemmelserne samt gennem sin markedskontrol påser, at der ikke sælges ikke-godkendt materiel på det danske marked.

DEMKO, der siden 1963 har været en statsinstitution, har ikke hidtil været direkte nævnt i stærkstrømsloven, men institutionen er identisk med det i den nugældende lovs § 1, stk. 2, afsnit A, nr. 2, nævnte, af ministeriet anerkendte prøvningsudvalg.

Ad § 2 a, stk. 2.

Den foreslåede bestemmelse indeholder de bemyndigelser, der er nødvendige for udformningen af den nye kontrolordning. Til de enkelte punkter skal følgende bemærkes:

Ad 1.

Som nævnt i de almindelige bemærkninger er det nugældende forbud i lovens § 1, stk. 2, A.2, mod at sælge og udlevere materiel, der ikke er godkendt, uforeneligt med EF-reglerne, og der indføres derfor i stedet en anmeldelsespligt.

Det er hensigten, at anmeldelsespligten skal gælde for enhver, der bringer materiellet i handelen her i landet, medmindre anmeldelse er foretaget af et tidligere led i omsætningen. En detailhandler skal f. eks. ikke foretage anmeldelse, hvis det over for ham er oplyst, at dette er sket ved grossistens (importørens) eller fabrikantens foranstaltning. Anmeldelse skal også kunne foretages af personer eller firmaer med hjemsted i udlandet. Materiel, der efter anmeldelsen viser sig at være i overensstemmelse med konstruktionsforskrifterne, registreres af DEMKO. Den fuldstændige fortegnelse over registreret materiel offentliggøres en gang om året, og tillæg til fortegnelsen udsendes løbende.

Ad 2.

Denne bestemmelse muliggør opretholdelse af den nugældende typegodkendelsesordning for de grupper materiel, der ikke er omfattet af Lavspændingsdirektivet af 19. februar 1973, det gælder f. eks. elektromedicinsk materiel samt stikkontakter og stikpropper i boliger, samt for grupper af materiel, hvor typegodkendelse måtte blive påbudt eller tilladt efter nye EF-direktiver. Da Lavspændingsdirektivet kun gælder for handelen med elektrisk materiel inden for EF, kunne den nuværende typegodkendelsesordning i princippet opretholdes over for alt materiel, der indføres fra tredielande, men af administrative grunde og af hensyn til de handlende er det hensigten at lade den foreslåede anmeldelses- og registreringsordning gælde uanset oprindelseslandet.

Ad 3.

Bestemmelsen tager sigte på de prøvninger og

mærkninger, som DEMKO foretager af materiel, der frivilligt indleveres til institutionen af danske og udenlandske fabrikanter.

Ad 4.

Efter bestemmelsen i nr. 4 kan det forbydes at forhandle, udlevere, installere og benytte materiel, der ikke opfylder sikkerhedsforskrifterne. Det er i så henseende hensigten, at der – lige som under den nugældende retstilstand – skal gælde et generelt forbud, udstedt i medfør af § 2, stk. 1, nr. 2, mod salg, udlevering og installation af materiel, der ikke svarer til konstruktionsforskrifterne. Bortfaldet af den forudgående godkendelsesordning medfører altså ikke, at der straffrit kan forhandles mangelfuldt udført materiel, indtil der efter tildebringelsen af DEMKO's undersøgelser nedlægges et konkret forbud mod det pågældende produkt. Et forbud mod salg m. v. af et bestemt produkt vil kunne ledsages af et påbud til fabrikanten eller importøren om at tilbagekalde allerede solgte eller udleverede eksemplarer. For så vidt angår importeret materiel fremstillet i et andet EF-land, skal der i tilfælde, hvor der nedlægges forbud, ifølge EF-reglerne ske underretning af de øvrige berørte medlemsstater og af Kommissionen, der i tilfælde af indsigelser fra andre medlemsstater indkalder disse til samråd og, såfremt der fortsat er uenighed, forelægger spørgsmålet for det sagkyndige organ i en medlemsstat, der ikke er part i sagen. Efter fornyet høring af parterne fremkommer Kommissionen derefter med en henstilling eller udtalelse.

Ad 5.

Efter en gennemgang af de tilfælde, hvor DEMKO i året 1975 har nægtet godkendelse af materiel indført fra andre EF-lande, har det vist sig, at der inden for visse kategorier af elektrisk materiel har været helt op til 40–50 pct. af de indsendte materieltyper, der på ikke uvæsentlige punkter har været i uoverensstemmelse med de gældende konstruktionsforskrifter, og som derfor har måttet rettes, forinden de har kunnet godkendes og D-mærkes. Såfremt det under den nye kontrolordning viser sig, at en ikke ubetydelig del af materiellet inden for en eller flere grupper er betæftet med fejl, bør det af hensyn til forbrugerne kunne bestemmes, at sælgeren skal give køberen oplysning om, at det solgte materiel endnu ikke er undersøgt af DEMKO og registreret som værende lovligt. Dette kan f. eks. ske ved påtegning af fakturaen, ved mærkning af varen eller ved skiltning i salgslokalet. Oplysningspligten skal kunne foreskrives for ethvert led i omsætningen.

Ad 6.

Hvis det af DEMKO bestemmes, at et produkt, der ikke opfylder konstruktionsforskrifterne, skal tilbagekaldes, påhviler det sælgeren af produktet at udfolde rimelige bestræbelser for at komme i kontakt med købere af allerede solgte eksemplarer. Dette vil i de fleste tilfælde være muligt ved salg i engros-leddet. Hvis en detail-forhandler er i besiddelse af køberens navn og adresse, hvilket oftest vil være tilfældet ved salg af store og dyre varer, må han rette direkte skriftlig henvendelse til køberne for at få varerne tilbage. Er sælgeren ikke bekendt med køberens navn og adresse, vil der kunne blive tale om at tilbagekalde materiellet ved annoncering i aviserne. Endvidere vil forbudt materiel blive optaget i de publikationer, der udsendes af DEMKO, således at installatører og forhandlere bliver advaret. Hvilken fremgangsmåde, der skal benyttes, må afgøres af DEMKO i hvert enkelt tilfælde under hensyntagen til, hvor alvorlig defekten er, hvilket materiel, der er tale om, og i hvilket antal det er solgt.

Ad § 2 b. stk. 1.

For så vidt angår kontrollen med elektrisk materiel tager bestemmelsen især sigte på oplysninger til brug ved undersøgelse og registrering af materiel. Endvidere vil der kunne forlanges oplysning om, til hvem der er solgt elektrisk materiel, som ved DEMKO's undersøgelser har vist sig at være mangelfuldt. Bestemmelsen omfatter imidlertid også anmeldelser til elektricitetsrådet til brug for det tekniske tilsyn med anlæg til produktion og distribution af elektricitet, jfr. den nugældende § 1, stk. 2, A.3, samt statistiske oplysninger, jfr. den nugældende § 1, stk. 2, B.1.

Ad § 2 b, stk. 2.

Bestemmelsen tager dels sigte på elektricitetsrådets tekniske tilsyn med el-produktionsanlæg og fordelingsanlæg samt med installationer, jfr. den nugældende § 1, stk. 2, A.3 og 4, dels den stikprøvekontrol, der skal gennemføres med hensyn til det elektriske materiel, der befinder sig på markedet. Det er i så henseende ikke hensigten i almindelighed at gennemføre kontrol i selve produktionsledet, og når ordet »fremstilles« er medtaget, er det alene sket med henblik på EF-direktiver, der direkte pålægger medlemsstaterne at udføre produktionskontrol. Dette er foreløbig tilfældet for direktivet af 18. december 1975 om elektrisk materiel til anvendelse i eksplosionsfarlig atmosfære.

Ad § 2 b, stk. 3.

Da ministeriet for offentlige arbejder ikke råder over sagkundskab, der vil kunne efterprøve elektricitetsrådets og DEMKO's tekniske skøn, er det tanken at begrænse klageadgangen til at omfatte rettlige spørgsmål, herunder efterprøvning af beslutningens form og tilblivelse. Som anført ovenfor under bemærkningerne til § 2 a, stk. 1, nr. 4, foreskriver Lavspændingsdirektivet en pligt til at underrette Kommissionen om forbud, der nedlægges ud fra sikkerhedsmæssige grunde.

Ad § 2 c.

Med hensyn til reglen i stk. 2 om strafansvar for selskaber m. v. bemærkes, at der i selskaber, der driver installationsvirksomhed, skal findes en autoriseret installatør, som er ansvarlig for det af selskabet udførte arbejde. I tilfælde af, at bestemmelserne overtrædes i forbindelse med arbejder udført af et sådant selskab, vil strafansvaret normalt blive gjort gældende over for den autoriserede installatør.

Reglen i stk. 3 om 10 års forældelsesfrist for strafansvaret svarer til den nugældende lov og skyldes, at overtrædelse af installations- og konstruktionsforskrifter typisk vil optræde som skjulte fejl og først vil kunne konstateres længe efter arbejdets udførelse.

Ad § 2 d, stk. 1.

Den nuværende hjemmel findes i § 1, stk. 2, B.2.

Ad stk. 2 d, stk. 2.

De elværker, som efter den gældende lov, § 1.B.3., betaler elektricitetsrådets driftsudgifter, og som fremtidig tillige skal betale den del af DEMKO's udgifter, som ikke kan dækkes af afgifterne, er de 12 såkaldte primærværker: Nordkraft, NEFO, Midtkraft, Randers kommunale elværk, Skærbækværftet, Vestkraft, Sønderjyllands Højspændingsværk, Fynsværket, Københavns Belysningsvæsen, Isefjordsværket, SEAS og Østkraft.

Til nr. 3.

Bestemmelsen udgår som overflødig.

Til nr. 4.

Grønlands tekniske organisation, GTO, driver i øjeblikket elværker og fordelingsanlæg i 17 grønlandske byer og 52 bygdeanlæg. Desuden findes statsdrevne elværker under teltjenesten, farvandsdirektoratet og luftfartsdirektoratet. Endelig findes ca. 100 privatanlæg.

GTO har fulgt de af elektricitetsrådet fastsatte sikkerhedsforskrifter, for så vidt angår egne anlæg og har endvidere i praksis haft indseende med de private anlæg og har formået de private ejere til på frivilligt grundlag at indsende deres elprojekter til GTO's godkendelse. Forsyningsnettene og de private forbrugerinstallationer er endvidere blevet udført efter stærkstrømslovgivningens regler. GTO eller elektricitetsrådet har imidlertid under disse forudsætninger selvsagt ingen retlige muligheder for at sanktionere overtrædelser af stærkstrømslovgivningen.

Det sikkerhedsmæssige behov, som har motive-ret lovgivningen i Danmark, er til stede for anlæg i Grønland i samme omfang. Så længe den største del af anlæggene i Grønland ejes af staten, vil de sikkerhedsmæssige forskrifter kunne følges gennem GTO's administration af disse.

Ifølge den vedtagne grønlandske byrde- og opgavefordelingsreform er det imidlertid hensigten, at de statslige elværker i byerne overføres til kommunerne pr. 1. januar 1979. De statslige bygdeelværker har allerede fra 1. januar 1975 kunnet overføres til kommunerne eller til lokale andelsforeninger.

Behovet for en ellovgivning vil således blive øget, idet man ikke fortsat vil kunne basere reglerne gennemførelse på frivillighed fra de private og kommunernes side.

Spørgsmålet om stærkstrømslovens ikrafttrædelse i Grønland har været drøftet af en arbejdsgruppe bestående af repræsentanter for ministeriet for Grønland, Grønlands tekniske organisation og elektricitetsrådet. Som den væsentligste strukturelle afvigelse har arbejdsgruppen foreslået, at de til elektricitetsrådet henlagte forretninger for Grønlands vedkommende varetages af GTO, og at udgifterne til varetagelsen af disse opgaver som hidtil afholdes af ministeriet for Grønlands budget.

Det blev under arbejdsgruppens arbejde fra elektricitetsrådet tilkendegivet, at man ikke havde kapacitet til at føre tilsyn med anlæggene i Grønland eller foretage godkendelse af nye anlæg og udvidelser, og det har derfor været overvejet, hvorvidt der skulle oprettes et særligt elnævn i Grønland til at varetage disse opgaver. Da der imidlertid ikke i Grønland findes stærkstrømsingeniører, ville etableringen af et særligt grønlandsk elnævn kræve, at personale hertil måtte udsendes fra Danmark. Da GTO har personale og erfaring til varetagelse af opgaverne, har man fundet det hensigtsmæssigt at lade GTO fortsætte med denne administration som hidtil, men således at der ved

lovens ikrafttrædelse formuleres en mulighed for senere overførelse af beføjelserne til et særligt grønlandsk elnævn.

Stærkstrømslovens ekspropriationsbestemmelser i §§ 10-15 vil ikke blive sat i kraft i Grønland, idet der for Grønlands vedkommende findes en særlig ekspropriationslov nr. 182 af 26. maj 1972, som bl. a. omhandler ekspropriation til anlæg til

brug for forsyningen med vand, lys, kraft og varme samt for afledning af vand.

Til § 2.

Indførelsen af den nye kontrolordning påregnes at kunne ske ved udstedelse af en bekendtgørelse i slutningen af 1977 efter, at EF-kommissionen har haft lejlighed til at udtale sig om indholdet.

Bilag.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov.

Gældende bestemmelser.

§ 1. I denne lov forstås ved „stærkstrømsanlæg“ elektriske anlæg, som anvender strømme, der har en sådan styrke og en så høj spænding, at de derved kan medføre fare.

Stk. 2. Ministeren for offentlige arbejder bemyndiges til at udfærdige et reglement for udførelse og drift af elektriske stærkstrømsanlæg, hvori der kan fastsættes regler om:

A. 1. Sikkerhedsforanstaltninger, der bliver at iagttage ved sådanne anlægs udførelse og under deres drift såvel som ved udførelse og drift af andre anlæg (byggningskonstruktioner, genstande, stakke o. lign), der anbringes i farlig nærhed af eller i forbindelse med stærkstrømsanlæg.

2. forbud mod til brug i indlandet at sælge eller udlevere maskiner, apparater, og materiel, hvis anvendelse er i strid med reglementets bestemmelser, og som, for så vidt angår lavspændingsinstallationsmateriel, derhos ikke er godkendt af og forsynet med et mærke fra et af ministeriet anerkendt prøvningsudvalg,

3. forpligtelse til anmeldelse for det i § 3 omhandlede elektricitetsråd af de ved denne lovs ikrafttræden bestående anlæg og af nye anlæg og udvidelser af ældre anlæg og fastsættelse af tidspunktet for anmeldelsen samt forpligtelse til at give elektricitetsrådet eller dets befuldmægtigede adgang til anlæggenes undersøgelse,

4. elektricitetsrådet tilsyn med anlæg i sådanne rum, i hvilke der kan opstå eksplosionsfare, eller hvor stærk og godt ledende fugtighed eller andre grunde besværliggør vedligeholdelsen af isolationen og formindsker modstanden i de dersteds beskæftigede personers legemer; endvidere med anlæg, der skønnes at medføre særlig fare for menneskeliv eller for tilintetgørelse af større værdier, herunder sådanne virksomheder, der er undergivet arbejds- og fabrikstilsynet i henhold til lov af 11. april 1901, samt med

Lovforslaget.

§ 1. Ved „stærkstrømsanlæg“ forstås i denne lov anlæg til produktion, transmission og distribution af elektricitet med så høj spænding eller så stor strømstyrke, at der kan opstå fare, samt alle tilsluttede elektriske installationer, brugsgenstande og lignende. Ved „elektrisk materiel“ forstås maskiner, apparater og materiel af enhver art, der indgår i stærkstrømsanlæg.

Gældende bestemmelser.

anlæg i teatre og andre bygninger, hvori mange mennesker samles,

5. godkendelse af alle anlæg med henblik på opfyldelsen af de under punkt 1 anførte regler om sikkerhedsforanstaltninger.

B. 1. Forpligtelse for ejeren (brugeren) af et elektrisk stærkstrømsanlæg til indsendelse af statistiske oplysninger, samt til brug for elektricitetsrådet af meddele alle de oplysninger, der af elektricitetsrådet skønnes nødvendige for sagernes behandling,

2. afgifter, der af fabrikanter eller forhandlere af elektrisk lavspændingsinstallationsmateriel vil være at erlægge til prøvningsudvalget til afholdelse af de med prøvningsudvalgets virksomhed forbundne udgifter,

3. afgifter, der af ejerne (brugerne) af elektriske stærkstrømsanlæg vil være at erlægge til elektricitetsrådet til afholdelse af de med godkendelse og tilsyn samt de med rådets virksomhed i henhold til § 2 forbundne udgifter,

4. straf af bøder for overtrædelse af de i reglementet trufne bestemmelser. Forældelsesfristen for strafansvaret er 10 år.

§ 2. (ophævet ved lov nr. 56 af 25. februar 1976).

Lovforslaget.

2. Efter § 1 indsættes:

§ 2. Ministeren for offentlige arbejder fastsætter bestemmelser om

1) udførelse og drift af stærkstrømsanlæg,
2) fremstilling, prøvning, godkendelse, forhandling og benyttelse af elektrisk materiel,

3) udførelse og drift af andre anlæg i farlig nærhed af eller i forbindelse med stærkstrømsanlæg.

Stk. 2. Bestemmelser fastsat i medfør af stk. 1, nr. 2 skal svare til det sikkerhedsniveau, der er gældende i De europæiske Fællesskaber, i det omfang, der af fællesskaberne er fastsat regler herom.

Stk. 3. Leverandører af elektricitet må ikke gøre tilslutning til nettet og forsyning til forbrugerne afhængig af strengere sikkerhedskrav til elektrisk materiel, end hvad der er fastsat i medfør af stk. 1.

Stk. 4. Ministeren kan bemyndige elektricitetsrådet til på nærmere afgrænsede områder at fastsætte de i stk. 1 nævnte bestemmelser. Ministeren fastsætter endvidere reg-

*Gældende bestemmelser.**Lovforslaget.*

ler for meddelelse af dispensationer fra bestemmelserne.

Stk. 5. Ministeren kan bestemme, at visse former for stærkstrømsanlæg, herunder visse grupper af elektrisk materiel, ikke skal være omfattet af de i stk. 1 nævnte bestemmelser.

§ 2 a. Tilsynet med overholdelsen af de i medfør af § 2, stk. 1, fastsatte bestemmelser udøves af elektricitetsrådet, jfr. § 3, og Danmarks elektriske materielkontrol (DEM-KO) efter ministeren for offentlige arbejders nærmere bestemmelse.

Stk. 2. Til gennemførelse af kontrollen med elektrisk materiel kan ministeren blandt andet fastsætte bestemmelser om:

1) Krav om anmeldelse og registrering af elektrisk materiel, der sælges, udleveres eller installeres til brug i Danmark, samt om indlevering til DEMKO uden vederlag af et eller flere eksemplarer af vedkommende materieltype til prøvning.

2) Krav om prøvning, godkendelse og mærkning af elektrisk materiel forud for salg, udlevering eller installation til brug i Danmark eller i andre af medlemsstaterne i De europæiske Fællesskaber.

3) Prøvning, godkendelse og mærkning af elektrisk materiel efter begæring af fabrikanter, importører eller andre.

4) Forbud mod salg, udlevering, installation samt benyttelse, herunder fortsat benyttelse af materiel, der kan bringe sikkerheden for personer, husdyr eller ejendom i fare.

5) Oplysningspligt med hensyn til elektrisk materiel, hvis overensstemmelse med gældende konstruktionsforkrifter ikke er konstateret på tidspunktet for salg, udlevering eller installation af materiellet.

6) Pligt for forhandlere af elektrisk materiel til at tilbagetage materiel omfattet af forbud nedlagt i medfør af bestemmelsen i nr. 4 samt til at tilbagekalde sådant materiel efter elektricitetsrådets eller DEMKO's nærmere bestemmelse.

§ 2 b. Ministeren for offentlige arbejder kan fastsætte regler om, at ejere og brugere af stærkstrømsanlæg samt fabrikanter, importører og forhandlere af elektrisk materiel er forpligtet til at meddele alle oplysninger,

Gældende bestemmelser.

§ 3. Der oprettes et elektricitetsråd, der vil have dels at varetage de til samme i henhold til nærværende lov og reglementet for udførelse og drift af elektriske stærkstrømsanlæg henlagte forretninger, dels at bistå ministeriet for offentlige arbejder ved afgivelse af betænkning i de det af ministe-

Lovforslaget.

som af elektricitetsrådet eller DEMKO anses nødvendige for udøvelsen af det i § 2 a, stk. 1, nævnte tilsyn.

Stk. 2. Med henblik på udøvelsen af det i § 2 a, stk. 1, nævnte tilsyn har repræsentanter for elektricitetsrådet og DEMKO uden retskendelse mod forevisning af behørig legitimation adgang til alle stærkstrømsanlæg samt til alle lokaler, hvori der fremstilles, forhandles, oplagres eller benyttes elektrisk materiel.

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte regler om adgangen til at påklage afgørelser truffet af elektricitetsrådet eller DEMKO i medfør af §§ 2 og 2 a, herunder at afgørelserne ikke skal kunne indbringes for ministeren.

§ 2 c. Overtrædelse af § 2, stk. 3, straffes med bøde. I forskrifter, der udfærdiges i medfør af §§ 2, 2 a og 2 b, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne. Der kan endvidere fastsættes straf af bøde for tilsidesættelse af forbud eller påbud udstedt i medfør af loven.

Stk. 2. Er overtrædelsen begået af et aktieselskab, anpartsselskab, andelsselskab eller lignende, kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar.

Stk. 3. Forældelsesfristen for strafansvaret er 10 år.

§ 2 d. Ministeren for offentlige arbejder kan fastsætte afgifter for anmeldelse, prøvning og godkendelse af elektrisk materiel.

Stk. 2. Udgifterne ved elektricitetsrådets og DEMKO's virksomhed opkræves, i det omfang udgifterne ikke dækkes af de i stk. 1 nævnte afgifter, hos producenter og importører af elektricitet i forhold til deres kilowatttimeomsætning. Beløbenes størrelse og fordeling fastsættes på de årlige bevillingslove.

3. I § 3, *stk. 4.* udgår sidste punktum.

Gældende bestemmelser.

riet forelagte sager vedrørende elektriske stærkstrømsanlæg.

Rådet, der har sæde i København, men hvis virksomhedsområde omfatter hele landet, og som af formanden kan sammenkaldes til møde hvor som helst i landet, består af en af kongen udnævnt formand og 13 af ministeren for offentlige arbejder udnævnte medlemmer:

3 medlemmer med elektroteknisk uddannelse, hvoraf 1 med videnskabelig uddannelse, og i øvrigt repræsenterende sagkundskab med hensyn til driftsledelse, maskinelle spørgsmål, installationer og arbejderrisiko.

1 medlem med de kvalifikationer, der udkræves for at have sæde i en af landsretterne,

2 medlemmer som repræsentanter for hovedstadsværker og købstadsværker efter indstilling af henholdsvis Københavns kommunalbestyrelse og købstadsforeningen.

2 medlemmer som repræsentanter for landværkerne, hvoraf det ene som repræsentant for selskaberne for højspændingsforsyning og det andet som repræsentant for jævnstrømsværkerne inden for landværkerne, begge efter indstilling af „Danske Elektricitetsværkers Forening“.

3 medlemmer efter indstilling af henholdsvis Industrirådet, Landbrugsrådet og De samvirkende Sognerådsforeninger.

2 medlemmer, hvoraf den ene er elektroinstallatør, og den anden er i besiddelse af indsigt i fabrikationen af elektrisk materiel.

Rådet indsender forslag til forretningsorden — herunder om nedsættelse af de fornødne forretningsudvalg til behandling af de forskellige sager — til ministeren for offentlige arbejder til dennes godkendelse.

Samtlige medlemmers virketid bestemmes til 6 år ad gangen. De kan tillægges årligt vederlag og får godtgørelse for rejseudgifter til og fra mødestedet efter deres af formanden godkendte regning, hvorhos de medlemmer, der ikke oppebærer honorarer, erholder diæter i overensstemmelse med tjenestemandslovens regler om vederlag til medlemmer af kommissioner, nævn m. m. Rådet antager fornøden medhjælp. De ved rådets virksomhed medgående udgifter bevilges ved de årlige finanslove.

Lovforslaget.

Gældende bestemmelser.

§ 20. Denne lov gælder ikke for Færøerne, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft også for denne landsdel med de fornødne lempelser.

Lovforslaget.

4. § 20 affattes således:

§ 20. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft for disse landsdele med de afvigelser, som landsdelenes særlige forhold tilsiger.